

Energietransitie, makkelijker gezegd dan gedaan.....

(Of: "Hoe leg je de "kleur rood" uit aan een blinde?")

Overkomt het u ook wel eens dat u iets vertelt wat bij uw gesprekspartner niet wil landen? Mij overkwam dat laatst ook weer in een gesprek over de energietransitie. Ik probeerde uit te leggen dat als we volledig van fossiele brandstoffen afscheid willen nemen we er niet aan ontkomen om aan nucleaire energie te denken.

U begrijpt al denk ik, dit was politiek helemaal fout en vloeken in de kerk! "Tenslotte kunnen we toch al onze energie uit zon halen, nietwaar?" Was het maar zo eenvoudig denk ik dan. Natuurlijk zijn er veel mogelijkheden om 'alternatieve' energie op te wekken: Zonnepanelen, windmolens, biogas, waterkracht en zelfs de energie van getijden. Toch is het niet zo eenvoudig als de politiek (in ieder geval een deel hiervan) ons wil laten geloven. We zij nu druk bezig Nederland van het gas (tenminste het Groningse) af te koppelen en over te schakelen op warmte pompen die ons elektrisch van gewenste warmte kunnen voorzien. Met Tesla voorop is het ideaal beeld dat in 2030 de meerderheid van de mensen elektrisch auto rijdt.

In het ideale plaatje wordt al deze energie met zon en wind opgewekt.

Op zich een fantastisch vooruitzicht, alleen denk ik dat de werkelijkheid wat weerbarstiger is. Mijn gesprekspartner wees me er fijntjes op dat er, naar zijn weten, in de Sahara genoeg zonne-energie wordt ingestraald (meer dan 1 kW/m²) om heel Europa van energie te voorzien. Op zich klopt dat ook wel, alleen het plaatje is natuurlijk iets complexer.

Als je hier verder over na denkt, systematisch zoals we gewend zijn, blijkt zo een opmerking eenvoudig te maken maar realiseren is van een ander kaliber.

Om dit te verduidelijken probeerde ik in ons gesprek een paar zaken snel even op de achterkant van een bierviltje te schetsen.

Onder het schetsen van een mogelijke systeemaanpak zag ik een vervagende blik. Wat was hier aan de hand? Ik gebuikte geen formules of moeilijk rekensommen en dacht dat met het tekenen van een eenvoudige grafiek al veel te verduidelijken was.

Het was ook niet een gebrek aan interesse, over alternatieve energie had hij een duidelijke mening. Opeens ging me een lichtje op, mijn gesprekspartner had een klassieke alfa opleiding genoten, zou het daaraan kunnen liggen?

Wij beschouwen de wereld vanuit verschillende gezichtspunten en vooral vanuit een verschillende achtergrond en opleiding. Waar voor mij de wereld systematisch in elkaar grijpt beschouwt hij deze als bestaand uit verschillende delen die een samenhang hebben. Om het technische deel van mijn wereldbeeld te beschrijven gebruik ik systematische beschrijvingen, getallen, grafieken en soms formules.

Voor mijn gesprekspartner is het technisch deel van onze samenleving regelmatig in dichte mist gehuld. Hij beziet dat deel van de wereld als een gegeven, soms als magie.

Als een politicus enthousiast roept dat Nederland in 2030 van het gas af kan zijn is dat voor hem genoeg, een feitmatige onderbouwing is eigenlijk een stap te ver. Studies lezen, interpreteren en uitgangspunten op hun merites beoordelen past veel minder in zijn wereld. Taalkundig daarentegen beheerst hij zijn metier dan weer als geen ander.

Hem uitleggen hoe je een technologische uitdaging systematisch aanpakt is net zoiets als aan blinde uitleggen wat "de kleur rood" is.

Jan W. Veltman

Reageren?

jan.w.veltman@technology2success.nl

